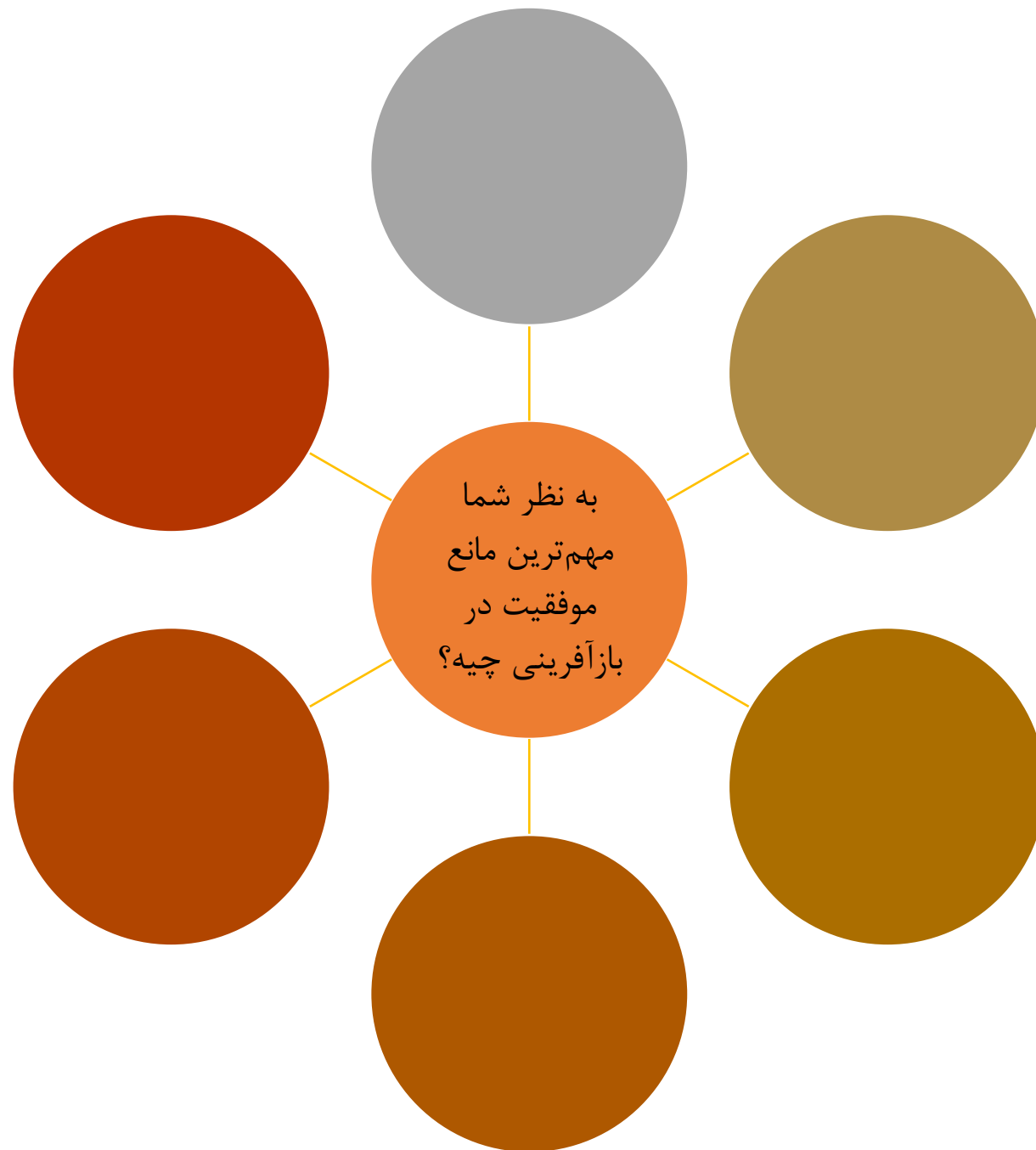

تسهیلگری اجتماعی در باز آفرینی؛
از مشارکت تا هم آفرینی

ارائه دهندگان:

نازنین دلنواز؛ دکترای توسعه کشاورزی
الهام نظری؛ دکترای کشاورزی و محیط زیست پایدار

تابستان
۱۴۰۴

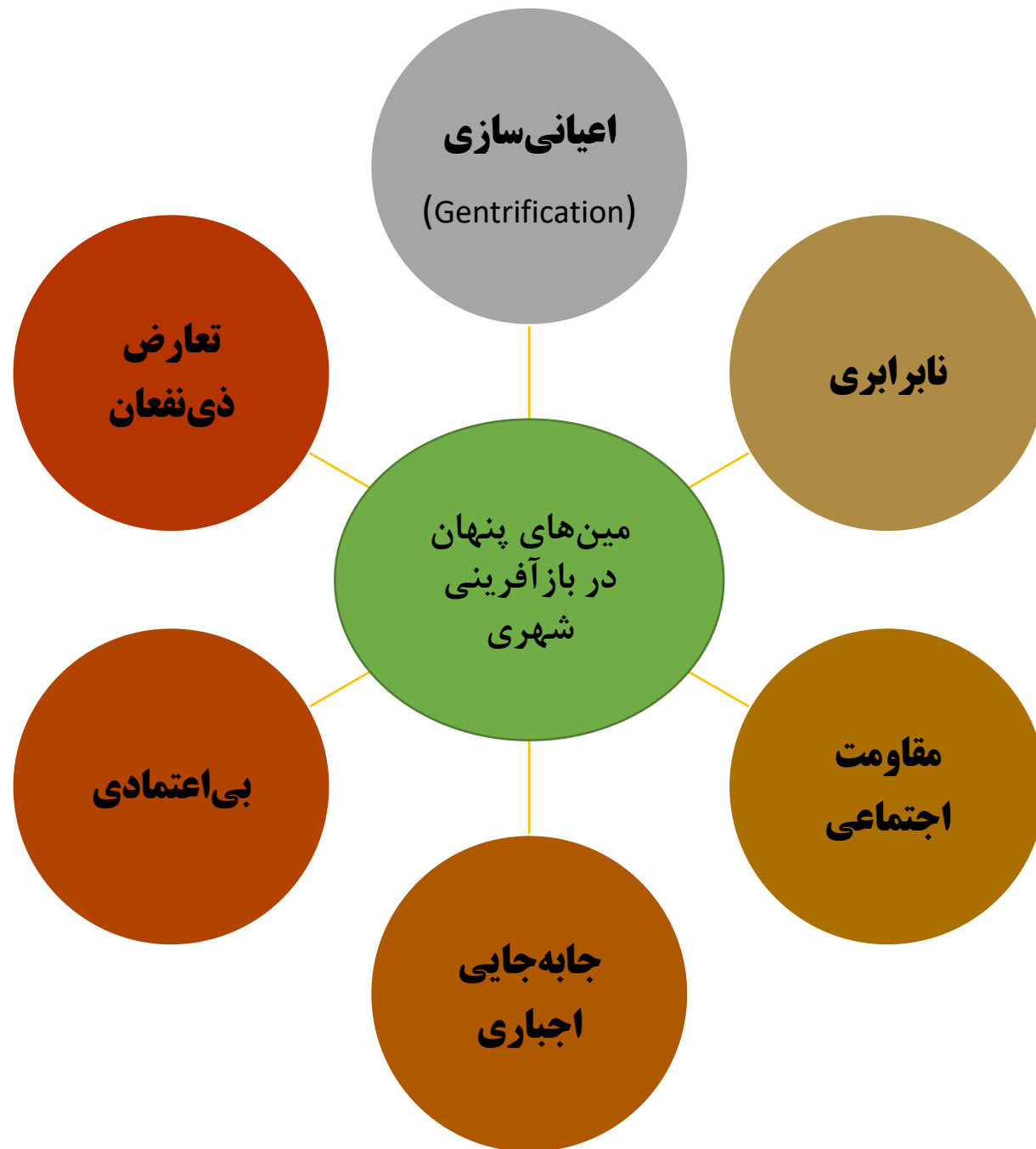

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

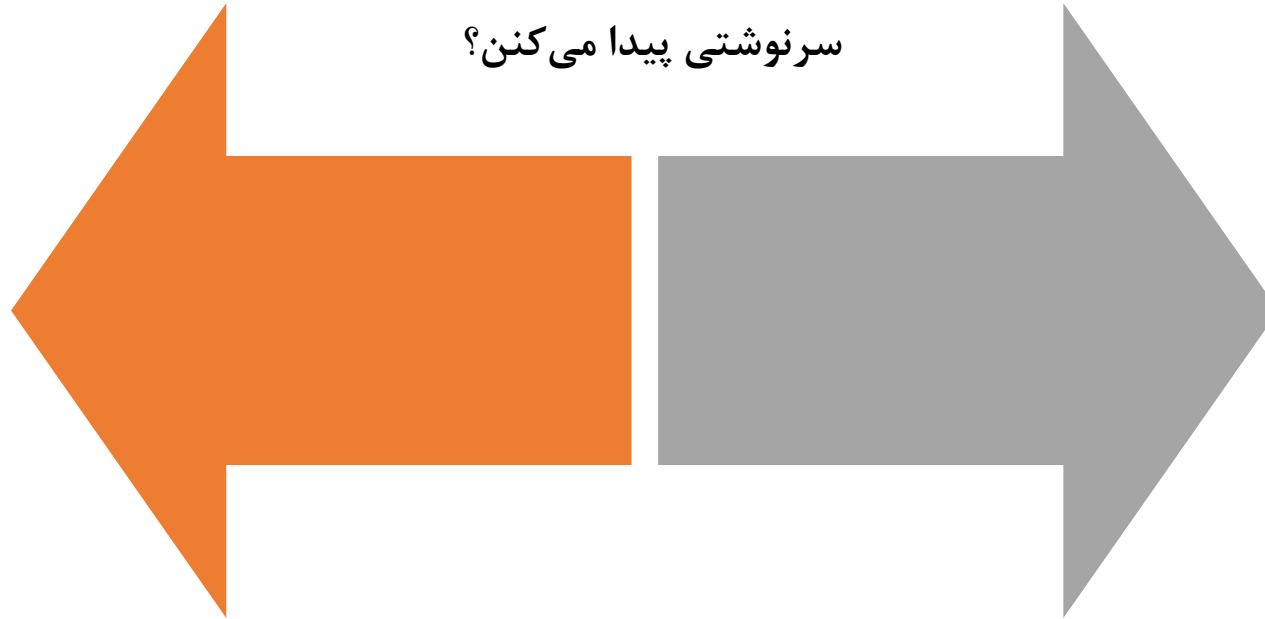
چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

وقتی یک محله قدیمی بازسازی می‌شه، ساکنان قدیمی چه
سرنوشتی پیدا می‌کنن؟

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

وقتی یک محله قدیمی بازسازی می‌شه، ساکنان قدیمی چه
سرنوشتی پیدا می‌کنن؟

خروج ساکنین قدیمی
از محله

گران شدن خانه‌ها

اعیانی‌سازی

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

بازآفرینی کینگز کراس لندن

پس از جنگ جهانی دوم: زوال و متروکه شدن زمین‌های راه‌آهن ☹ جرم، بیکاری و کیفیت پایین محیط

⚠ چالش‌ها:

- نگرانی از تکرار تجربه‌های منفی دیگر
- مقاومت نسبت به پروژه‌های جدید و ترس از فدا شدن جوامع قدیمی

صبر و مذاکرات طولانی
(۶ سال) با شورای محلی و جامعه

ایجاد اعتماد و روابط پایدار با
ذی‌نفعان

تمرکز بر احیای تدریجی و
پایبندی به وعده‌ها

حضور شرکت‌های بزرگ (گوگل،
متا، یونیورسال موزیک)، فضاهای
عمومی جدید، مقصد محبوب
شهری

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

جابه‌جایی اجباری

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

مدلین ، کلمبیا، احیای یک شهر

مدلین شهری بود که از خشونت و قاچاق مواد مخدر شناخته می‌شد؛ اما از طریق مشارکت اجتماعی و برنامه‌ریزی شهری، توانست به شهری با «کیفیت زندگی» و «همزیستی شهری» تبدیل شود. این تحول بیشتر بر پایه‌ی مسائل ساختاری و جمعیتی بوده، نه فقط امنیتی.

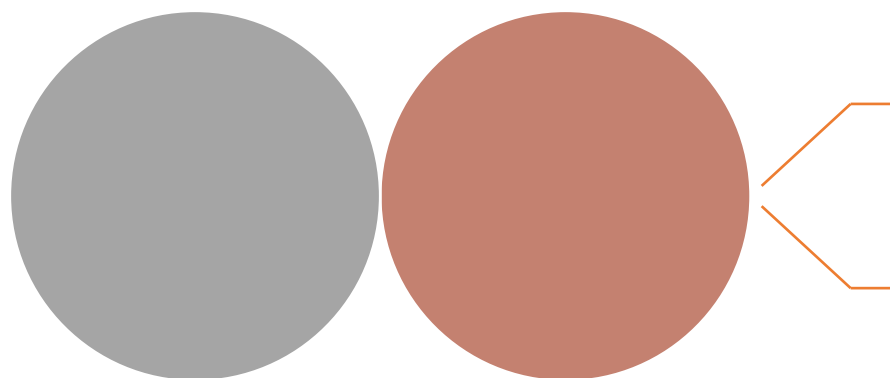

خشونت و بی‌نظمی اجتماعی در محلات شرقی
نقش تسهیلگری: برگزاری کارگاه‌های جمعی برای مردم جهت دریافت نظرات و نیازمندی‌های محلی؛ طراحی زیرساخت‌هایی مانند پله برقی‌های بیرونی که با مشارکت عمومی شکل گرفتند، در اتصال محلات به شهر موثر بودند؛ ساخت کتابخانه‌های پارک اسپانیا که به‌خودی‌خود نماد امید و تعلق اجتماعی شدند.

فرآیند تصمیم‌گیری بسته و نادیده گرفته شدن مردم
نقش تسهیلگری: توسعه حضوری و مستمر مشارکت اجتماعی در فرایند طراحی و اجرای شهری؛ ایجاد فضاهای گفتگو، تعامل و مشارکت اعم از روش‌های رسمی و کارگاهی برای جلب اعتماد مردم.

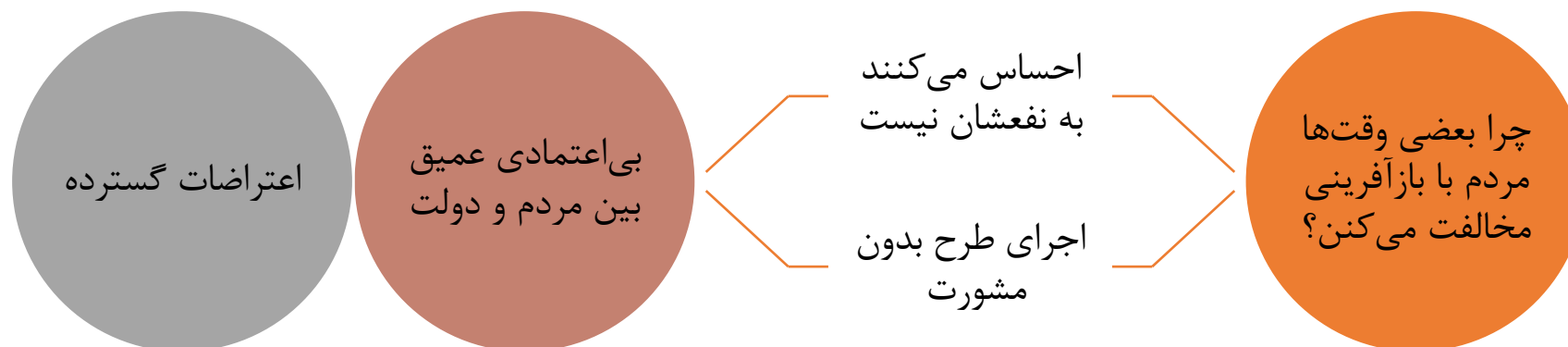

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

مقاومت اجتماعی

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

ابعاد پروژه:

- تخریب و بازسازی بخش بزرگی از ایستگاه موجود (اثر معماری تاریخی بُزرگر).
- ساخت تونل‌های طولانی (حدود ۳۰ کیلومتر) و خطوط جدید زیرزمینی.
- ایجاد یک ایستگاه کاملاً مدرن زیر سطح زمین با سکوهایی جدید.
- اتصال مستقیم به مسیرهای پرسرعت بین شمال-جنوب اروپا.
- ۱۰۰ هکتار زمین آزاد می‌شود.
- فضاهای سبز، ساختمان‌های اداری، مسکونی و عمومی ساخته خواهند شد با هدف ارتقای کیفیت زندگی شهری و جذب سرمایه‌گذاری.

چالش‌ها:

- موج بزرگی از مخالفت‌های مردمی،
- نگرانی‌های محیط‌زیستی و
- چالش‌های فنی.

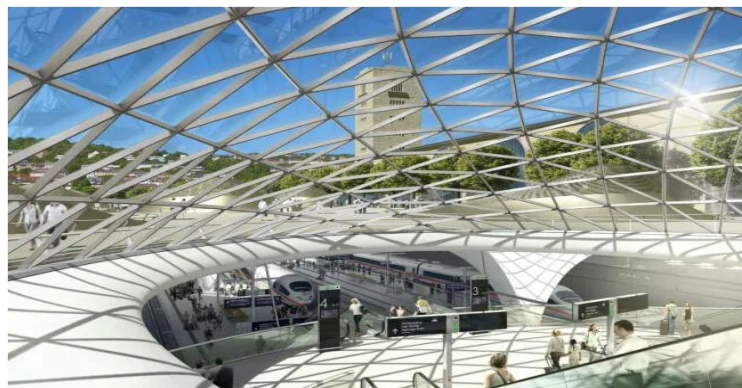
تسهیلگری:

- دولت محلی یک فرآیند گفت‌وگو و داوری به راه انداخت تا صدای همه شنیده شود.
- در سال ۲۰۱۱ همه‌پرسی ایالتی برگزار شد و اکثریت ادامه پروژه رو تأیید کردند.

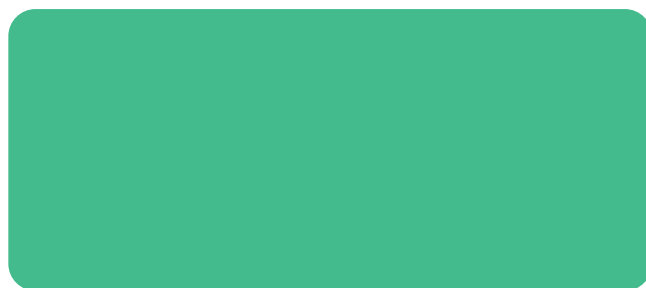
هرچند مخالفت‌ها تمام نشد، اما همین فرآیند مشارکت باعث شد بخشی از تنش اجتماعی کاهش پیدا کند و پروژه مشروعیت نسبی بگیرد.

اشتوتگارت آلمان

پروژه عظیم ریلی در آلمان با هدف اتصال آن به شبکه قطارهای پرسرعت اروپا

وقتی سرمایه‌گذاری جدید وارد محله می‌شه،
چه کسانی بیشتر سود می‌برن؟

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیگری

مشارکت

وقتی سرمایه‌گذاری جدید وارد محله می‌شه،
چه کسانی بیشتر سود می‌برن؟

گروه‌های ثروتمند سود می‌برند.
(احساس بی‌عدالتی)

در محله دودستگی ایجاد می‌شود.
(شکاف اجتماعی)

نابرابری در بهره‌مندی

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیگری

مشارکت

دسترسی عمومی و برنامه‌های رایگان

مسیرهای دسترسی به رودخانه بیشتر شد و برنامه‌های رایگانی مثل قایقرانی، ماهی‌گیری و رویدادهای خانوادگی برگزار کردند تا همه‌ی مردم (چه قدیمی و چه تازه‌وارد) بتوانند از رودخانه استفاده کنند.

توجه به عدالت اجتماعی

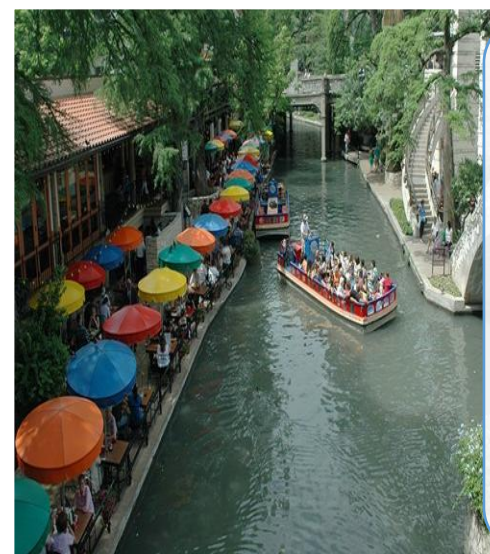
پروژه‌ی بزرگ «پل-پارک خیابان یازدهم» همراه با برنامه توسعه عادلانه اجرا شد:

- ایجاد شغل برای ساکنان محلی
- حمایت از کسب‌وکارهای کوچک محلی
- حفظ مسکن ارزان از طریق «اعتماد زمین جامعه‌ای»
- قراردادهایی بسته شد تا شرکت‌های سازنده مجبور باشند از نیروی کار محلی استفاده کنند.

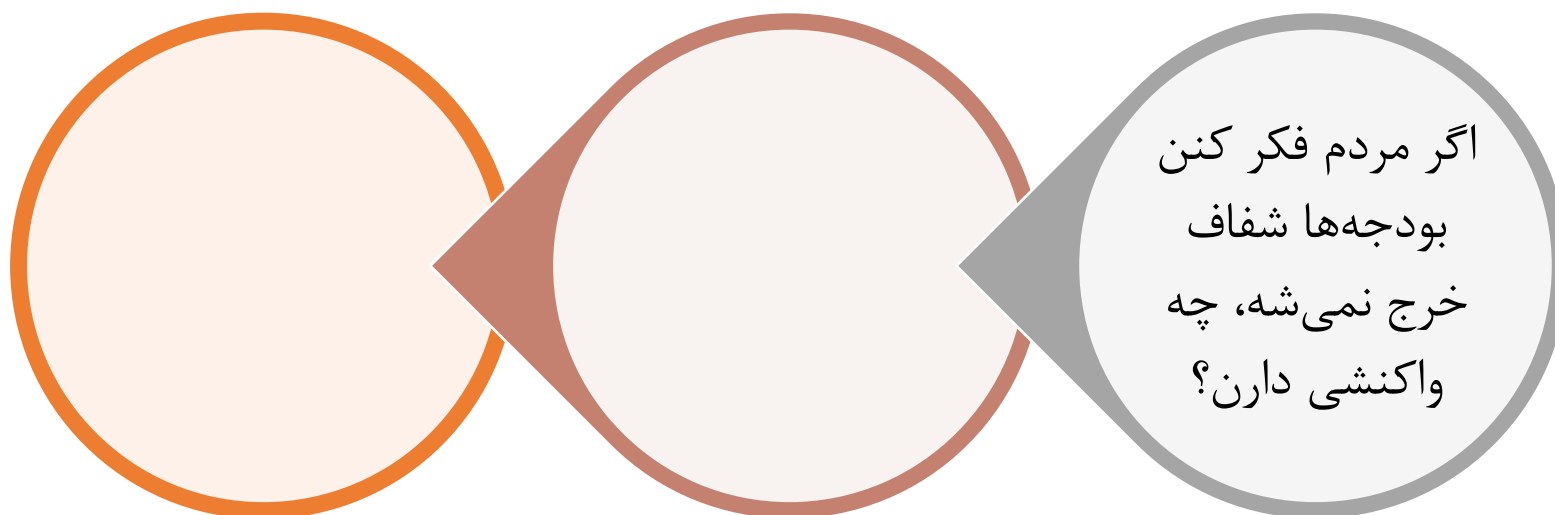
هماهنگی بین نهادها

گروهی از سازمان‌های دولتی و محلی دور هم جمع شدند تا برنامه‌ها رو هماهنگ کنند و مطمئن شوند فقط به پروژه عمرانی نگاه نشده، بلکه مسائل اجتماعی و زیست‌محیطی هم دیده شود.

جلب مشارکت مردم

برای طراحی و اجرای پروژه‌ها، جلسات و کارگاه‌هایی با مردم محلی برگزار شد. بیش از ۳۰ سازمان محلی و اجتماعی در برنامه‌های مربوط به پارک‌ها و رودخانه درگیر شدند.

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

بی‌اعتمادی نهادی

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

باز آفرینی نهر چئونگیچئون - سؤل

کاربرد و نقش تسهیلگری

تکنیک تسهیلگری

تضمین مشارکت شهروندان، تخصص
و اجرا هماهنگ

ساختار سه گانه حکمرانی

ایجاد اجماع، کاهش مقاومت و جلب
حمایت محلی

جلسات متعدد با ذی نفعان

تثبیت تصویر مثبت پروژه، اصلاح
اطلاعات نادرست

رسانه و اطلاع رسانی شفاف

حل مسائل پیچیده مالی و اجتماعی
با همکاری طرفین

شورای مذاکره
(Policy Councils)

تصمیم گیری سریع و هماهنگ
(جلسات هفتگی با شهردار)

ارتباط مستقیم با تصمیم گیران

قرن ۱۴: منبع آب و زهکشی در دوران چوسون؛

دهه ۱۹۶۰: فاضلاب و آلودگی ← پوشاندن با بتن؛

۱۹۷۶: احداث بزرگراه روی نهر؛

۲۰۰۳-۲۰۰۵: پروژه احیا و بازگشایی

سرمایه گذار

مردم

شهرداری

تعارض ذینفعان

چالش های
اجتماعی در
باز آفرینی شهری

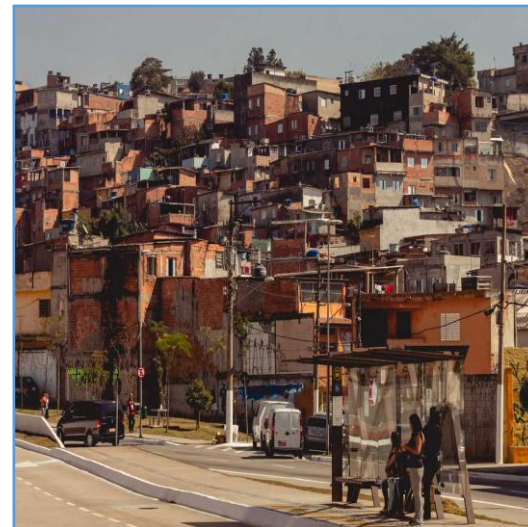
نقش تسهیلگری
در حل چالش های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

پروژه هنری - اجتماعی در فاولاهای برزیل

- عدم تمایل شرکت‌های بزرگ به سرمایه‌گذاری (نگاه کوتاه‌مدت و بی‌اعتمادی به دوام پروژه).
- مقاومت باندهای مواد مخدر نسبت به نقاشی‌های ضد مواد.
- تأمین مالی پروژه بیشتر بر دوش خیرین و افراد علاقه‌مند افتاد تا حمایت‌های رسمی.

استفاده از هنر (نقاشی دیواری و رنگ‌آمیزی خانه‌ها) برای ایجاد تغییر اجتماعی در فاولاهای برزیل، به‌ویژه در حوزه‌های سلامت، آموزش و کاهش خشونت.

هنر به عنوان ابزار

تسهیلگر اجتماعی وظیفه دارد:

• همه‌ی این پروژه‌ها فقط با طراحی فنی پیش نرفتند؛ بلکه با مدیریت چالش‌های اجتماعی به موفقیت رسیدند.

• نقش تسهیلگری:

- اعتمادسازی،
- شنیدن تضاد منافع،
- ترجمه زبان تخصصی به زبان ساده،
- و ساختن «مالکیت اجتماعی» برای پروژه.

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

هدف: افزایش روشنایی پارک محلی

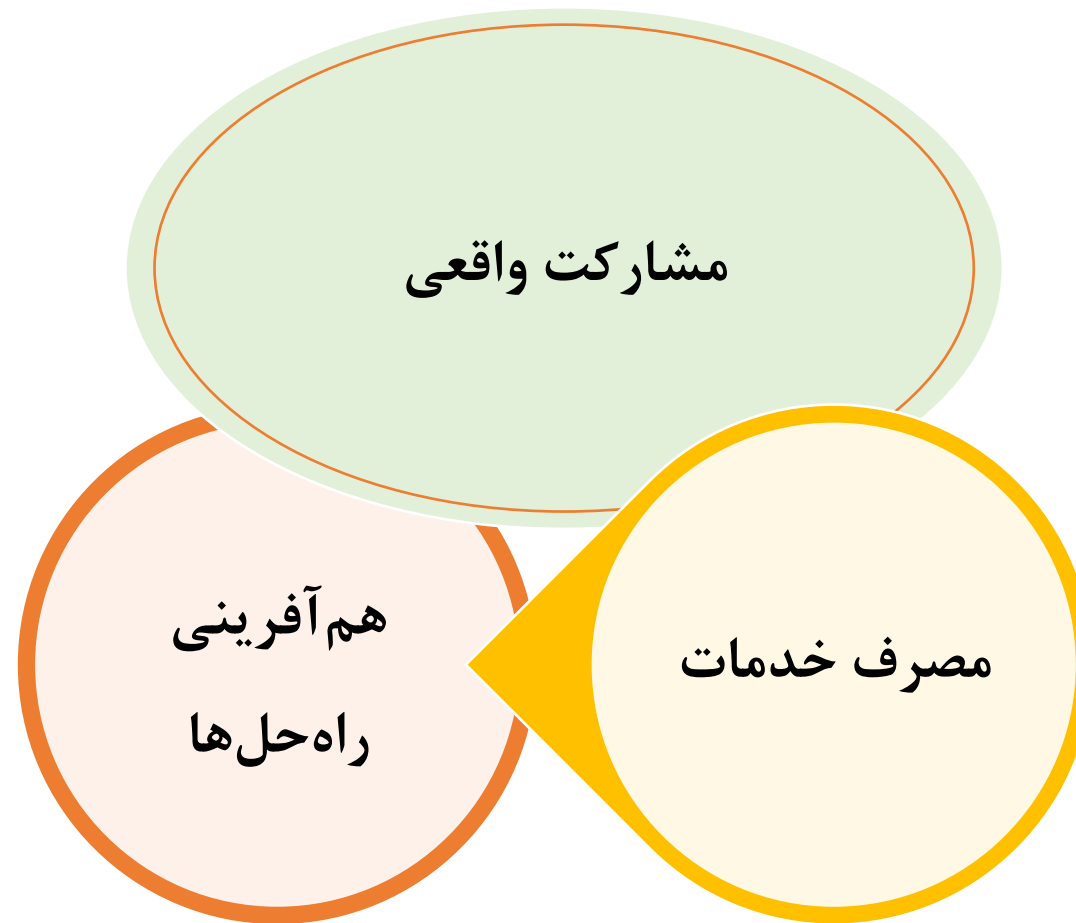
- مرحله: طراحی.
- سطح: همکاری.
- هدف: خلق راه حل.
- روش: کارگاه محلی.
- ابزار: نقشه روی دیوار + برچسب رنگی.
- تکنیک: هر گروه ایده‌هاشون رو بر روی نقشه قرارداداده و بعد جمع‌بندی صورت می‌گیرد.

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

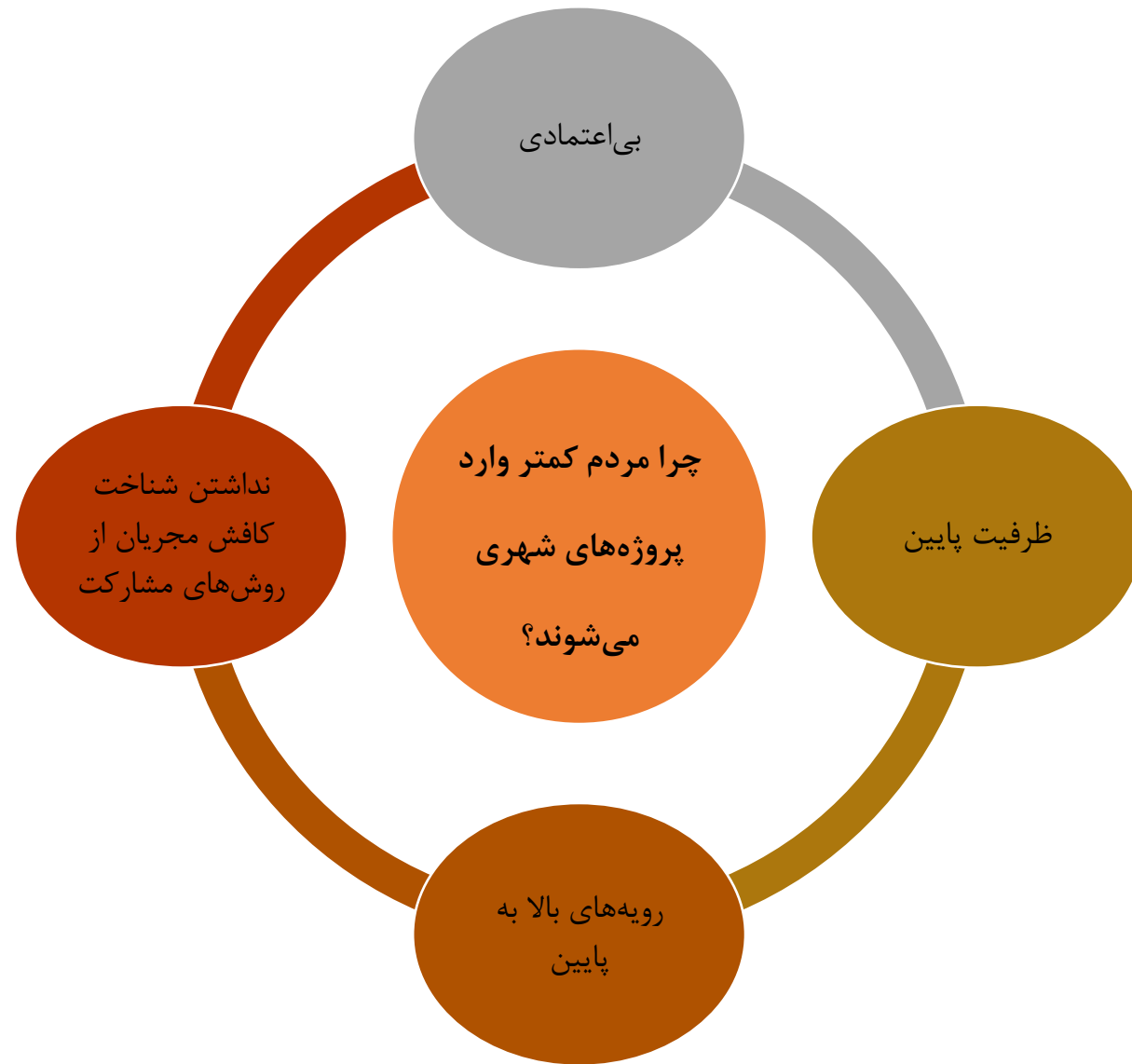
انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

تسهیلگر اجتماعی کسی است که این فرآیند رو امکان پذیر می کند؛ پلی بین مردم، نهادها و مدیران. بدون این پل، پروژه ها شکست می خورند؛ با این پل، محله ها به کانون خلاقیت و نوآوری تبدیل می شوند.

- چالش های اجتماعی در باز آفرینی شهری
- نقش تسهیلگری در حل چالش های اجتماعی
- انتخاب روش تسهیلگری
- مشارکت

چالش‌های
اجتماعی در
بازآفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش‌های
اجتماعی

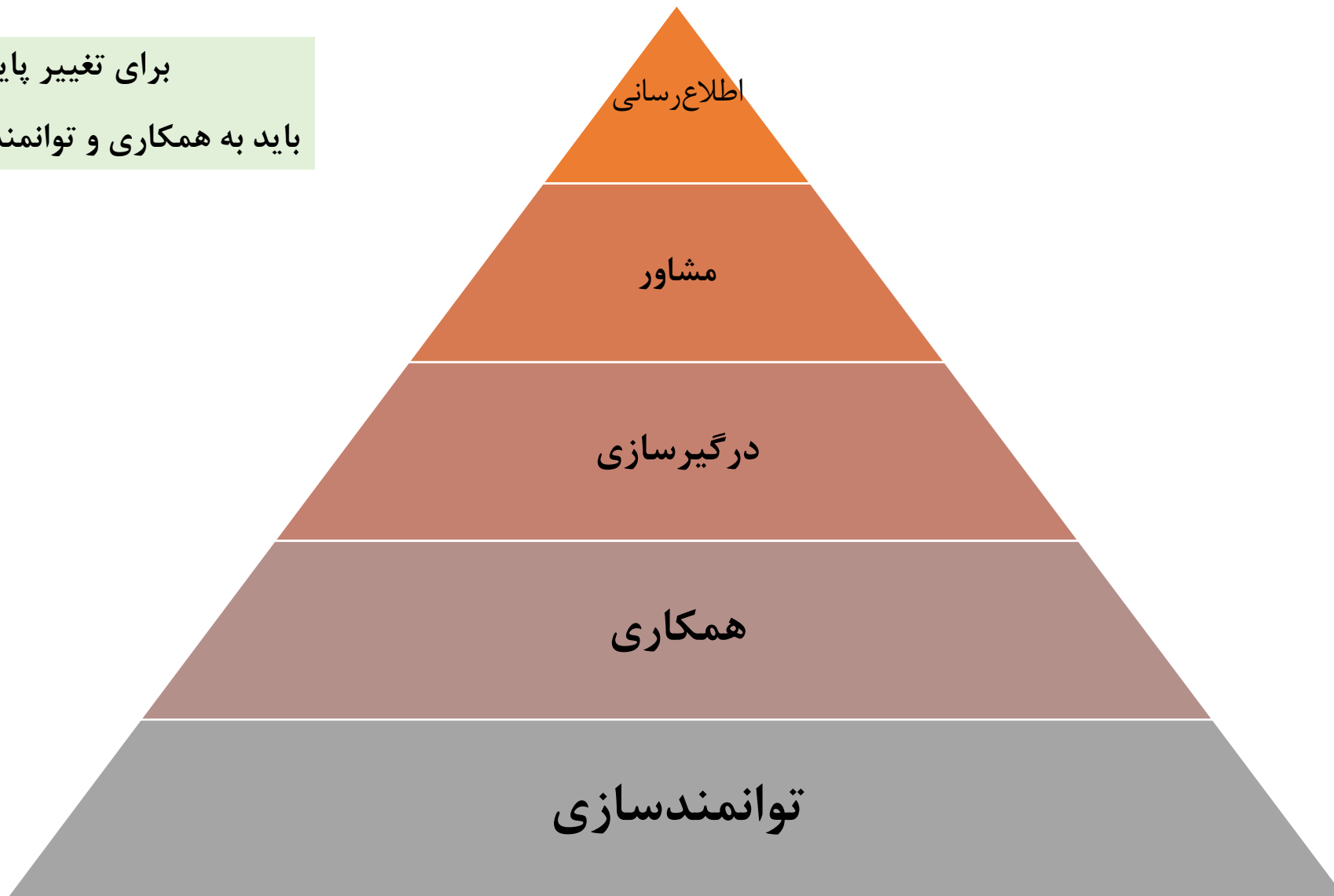
انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

پس لازمه چرخه رو بشکنیم: اعتماد بسازیم، ابزار ساده بدیم، و مشارکت نمایشی رو تبدیل به مشارکت واقعی کنیم.

برای تغییر پایدار

باید به همکاری و توانمندسازی برسیم

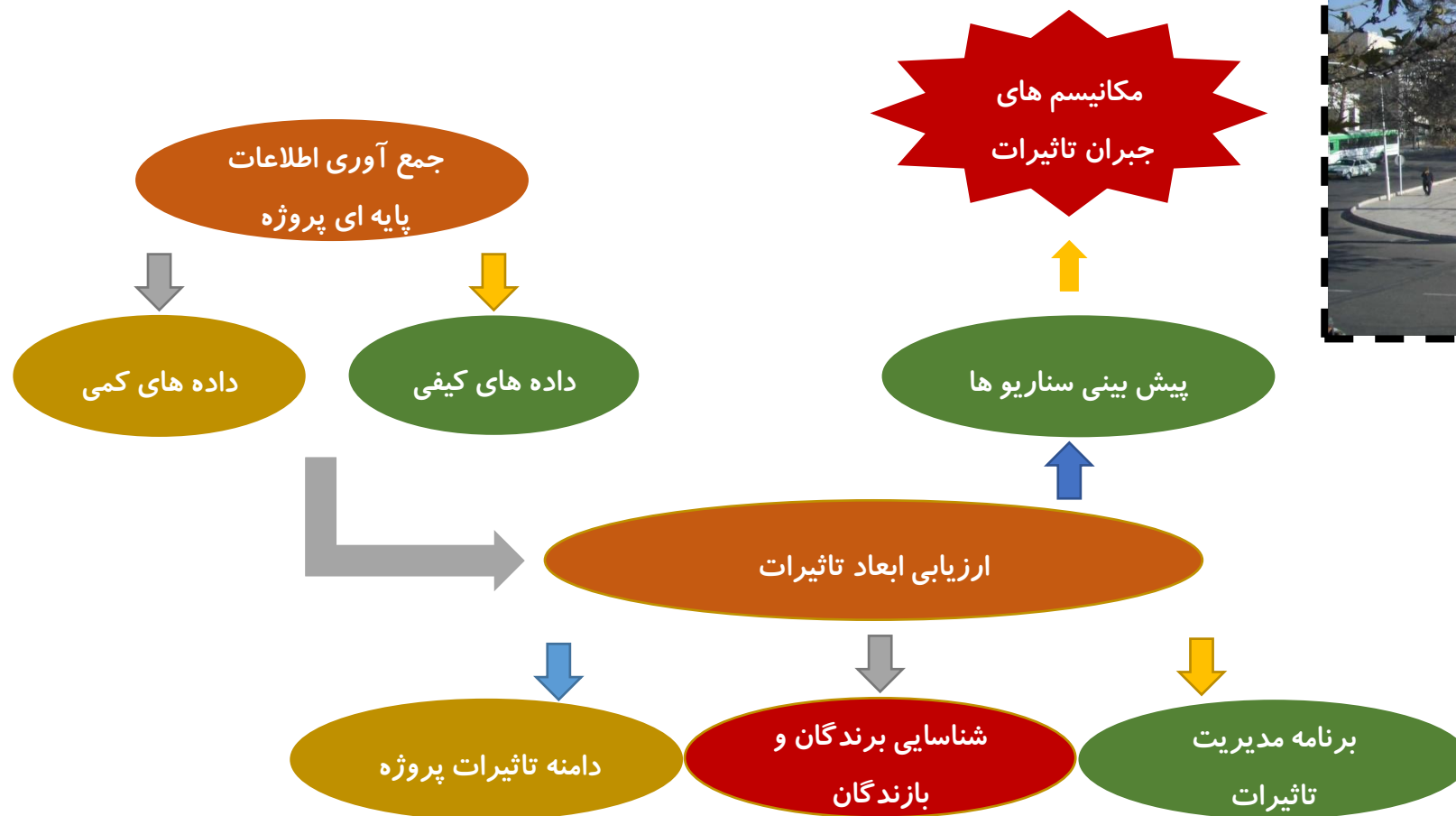
چالش های
اجتماعی در
باز آفرینی شهری

نقش تسهیلگری
در حل چالش های
اجتماعی

انتخاب روش
تسهیلگری

مشارکت

ارزیابی تأثیرات اجتماعی-فرهنگی پروژه احیاء و بازآفرینی سبزه میدان قزوین

ارزیابی تأثیرات اجتماعی-فرهنگی پروژه احیاء و بازآفرینی سبزه میدان قزوین

مکانیسم های
جبران تأثیرات

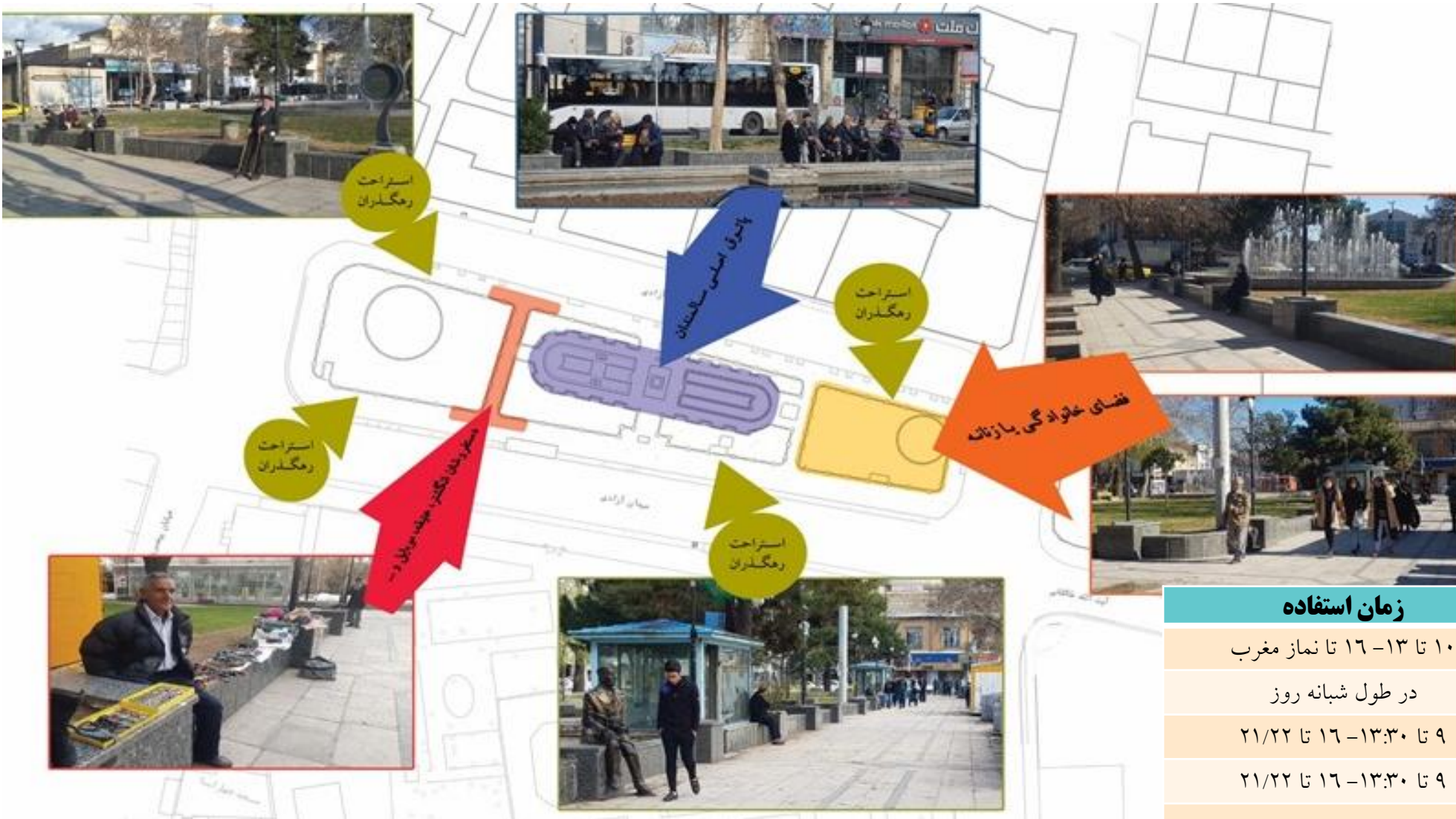
ارزیابی ابعاد تأثیرات

دامنه تأثیرات پروژه

شناسایی برندگان و
بازندگان

برنامه مدیریت
تأثیرات

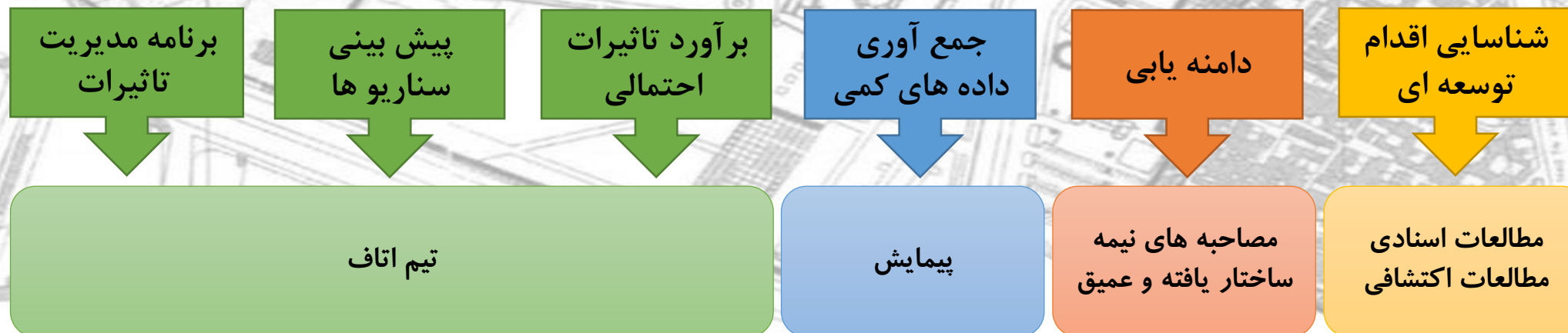

زمان استفاده	بهره برداران
۱۰ تا ۱۳-۱۶ تا نماز مغرب	پیرمردها
در طول شبانه روز	رهگذران
۹ تا ۱۳:۳۰-۱۶ تا ۲۱/۲۲	مغازه داران
۹ تا ۱۳:۳۰-۱۶ تا ۲۱/۲۲	مشتری مغازه ها
عصر	خانواده
شبانه روزی	بیماران
۹ تا ۱۹	دست فروشان رسمی
۹ تا ۱۹	دست فروشان غیررسمی
نیمه شب	فروشندهگان مواد مخدر
آخر هفته ها و ایام نزدیک به عید	ساکنان اطراف شهر

ارزیابی تأثیرات اجتماعی پروژه توسعه و ساماندهی امام زاده حسین

دفتر تسهیلگری و مشارکت اجتماعی محله دباغان و امام زاده حسین

مصاحبه های اکتشافی

مجموعه مدیریت شهری و سازمان های مرتبط

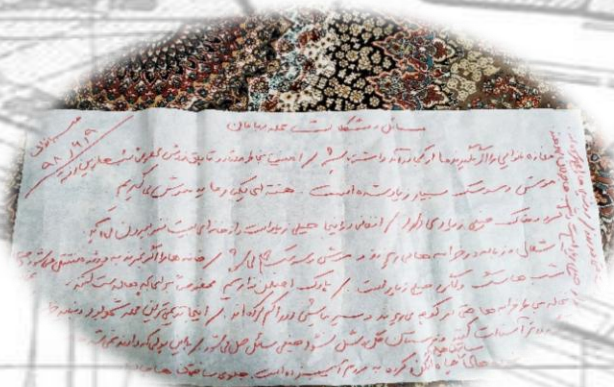
جامعه محلی

سازمان و سمت ها	نقش در پروژه
معاونت عمرانی استانداری	هماهنگی و نظارت
سازمان نوسازی شهرداری قزوین	مجری / سرمایه گذار
سازمان اوقاف و امور خیریه	بهره بردار / سرمایه گذار
سازمان صنایع دستی، میراث فرهنگی و گردشگری	مرمت بقعه / سرمایه گذار
سازمان راه و شهرسازی	سرمایه گذار
کمیسیون املاک و مستغلات شورای شهر	تدوین ضوابط و مقررات
معاونت حمل و نقل و ترافیک	متولی امر برنامه ریزی در حوزه حمل و نقل و ترافیک
شهرداری منطقه یک	حفظ و نگهداری عمرانی تملکات
معاونت خدمات شهری	ایجاد هماهنگی در حفظ و نگهداری تملکات
سازمان ساماندهی مشاغل شهری	ساماندهی بازار روزها
معاونت اجتماعی نیروی انتظامی	متولی امر ایجاد امنیت و کاهش آسیب ها
تولیت آستان	بهره بردار
ناحیه امامزاده حسین شهرداری منطقه یک	حفظ و نگهداری عمرانی تملکات
ستاد مدیریت بحران استان قزوین	ساماندهی محله در زمان بحران
ساکنان محدوده اجرای طرح کسبه	ذینفعان
ساکنان حریم اجرای طرح	
زائران و گردشگران	

مصاحبه های اکتشافی

کارگاه تسهیلگری با
زنان فعال محله

ارزیابی تأثیرات اجتماعی-فرهنگی پروژه سیاده راه امام خمینی

اقدام توسعه ای

طرح های فرادست

میدان اجرای طرح

مطالعات اسنادی

مصاحبه های اکتشافی

شناسایی گستره ابعاد طرح

چشم انداز طرح

دامنه یابی

ذینفعان کلیدی و غیر کلیدی

مدل تحلیلی عملیاتی

مصاحبه های عمیق

داده های کمی

تدوین ابزار پژوهش

پرسشنامه

جمع آوری و تحلیل یافته ها

برندگان و بازندگان

برآورد تأثیرات احتمالی

SWOT

دامنه تأثیرات مثبت و منفی

پیش بینی سناریوها

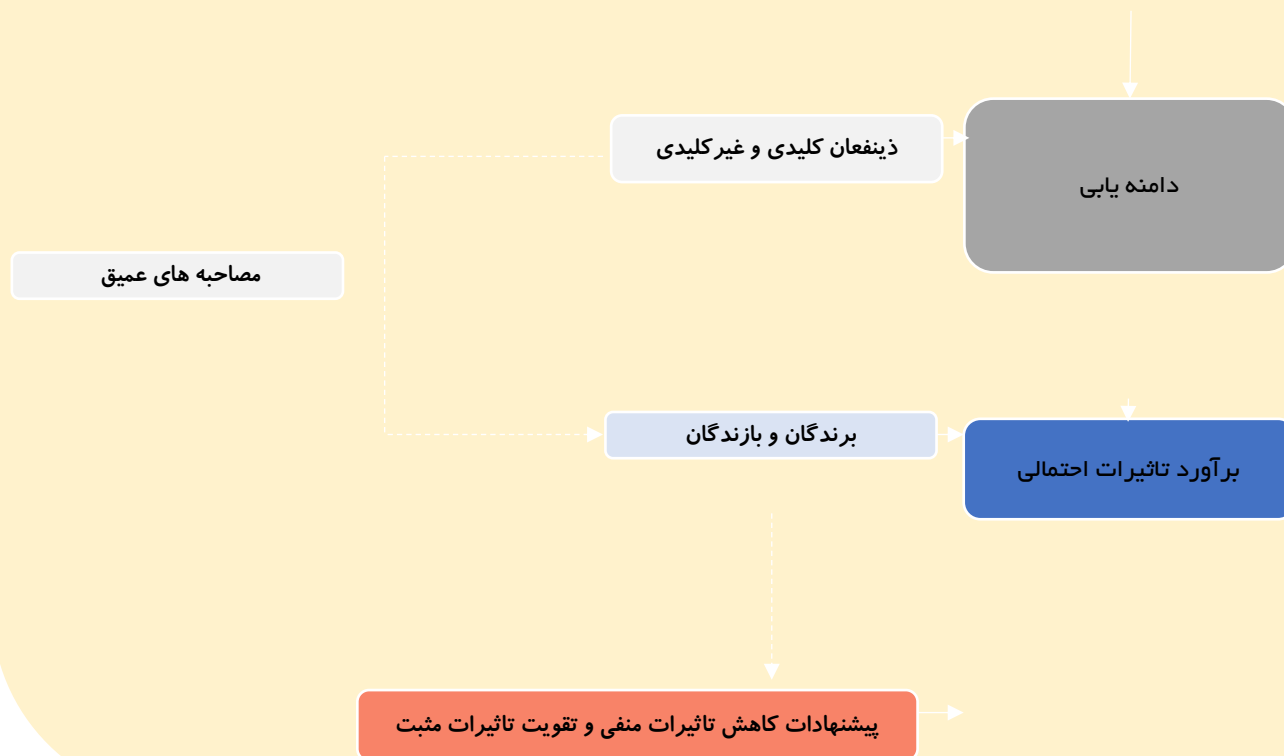
شناسایی سناریوها

پیشنهادهای کاهش تأثیرات منفی و تقویت تأثیرات مثبت

برنامه مدیریت تأثیرات

تعیین مکانیزم های جبرایی

ارزیابی تأثیرات اجتماعی-فرهنگی پروژه ساده راه امام خمینی

مصاحبه های اکتشافی

مصاحبه های اکتشافی و عمیق

کمیسیون اجتماعی شورای شهر

شهرداری منطقه یک

معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری

سازمان اتوبوسرانی شهرداری

سازمان خدمات طراحی شهرداری

سازمان میراث فرهنگی و گردشگری

سازمان ساماندهی مشاغل شهری

پلیس راهور

معاونت اجتماعی نیروی انتظامی

تاکسی رانان

اتوبوس رانان

رانندگان و مسافران خودروهای شخصی

پارک بان

پارکینگ داران

مشتریان مغازه ها

رهگذران

گردشگران

مغازه دارها

مجموعه مدیریت شهری و سازمان های مرتبط

دارندگان وسایل نقلیه

استفاده کنندگان از فضا

مصاحبه های اکتشافی

جلسه تسهیلگری

مرحله سوم

تشکیل جلسه تسهیلگری

مرحله دوم

بررسی نقطه نظرات با گفتگو چهره به چهره

مرحله اول

شناسایی کسبه ذی نفوذ به شیوه گلوله برفی

 از اینکه شنیدید. پرسیدید و مشارکت کردید: سپاسگزاریم

این گفتگوها ادامه خواهد داشت ... تا با مشارکت همه شهر را بسازیم.